

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

KAUNO MIŠKŲ IR APLINKOS INŽINERIJOS KOLEGIJA
STUDIJŲ PROGRAMOS *REKREACIJA*
(653D46001)
VERTINIMO IŠVADOS

EVALUATION REPORT
OF *RECREATION* (653D46001)
STUDY PROGRAMME

at KAUNAS COLLEGE OF FORESTRY AND
ENVIRONMENTAL ENGINEERING

Grupės vadovas:
Team leader:

Prof. Peteris Rivža

Grupės nariai:
Team members:

Prof. habil. dr. Csaba Forgács

Doc. Dr. Roland Sigvald

Gediminas Viškelis

Vytautas Juozas Petkus

Išvados parengtos anglų kalba
Report language - English

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Rekreacija
Valstybinis kodas	653D46001
Studijų sritis	Biomedicinos mokslai
Studijų kryptis	Žemės ūkis
Studijų programos rūšis	Koleginės studijos
Studijų pakopa	Pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (3 m), išstęstinė (4 m)
Studijų programos apimtis kreditais	180 ECTS
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Žemės ūkio profesinis bakalauras
Studijų programos įregistravimo data	2009-07-31, Švietimo ir mokslo ministro įsakymas, Nr. 1-73

INFORMATION ON EVALUATED STUDY PROGRAMME

Title of the study programme	Recreation
State code	653D46001
Study area	Biomedical sciences
Study field	Agriculture
Kind of the study programme	College studies
Study cycle	First
Study mode (length in years)	Full time (3 years), part time (4 years)
Volume of the study programme in credits	180 ECTS
Degree and (or) professional qualifications awarded	Professional Bachelor of Agriculture
Date of registration of the study programme	Order No. 1-73, issued on 31 August 2009

© Studijų kokybės vertinimo centras
The Centre for Quality Assessment in Higher Education

CONTENTS

I. INTRODUCTION.....	4
II. PROGRAMME ANALYSIS	4
1. Programme aims and learning outcomes.....	4
2. Curriculum design	6
3. Staff	7
4. Facilities and learning resources	8
5. Study process and student assessment.....	9
6. Programme management	10
III. RECOMMENDATIONS	11
IV. SUMMARY	12
V. GENERAL ASSESSMENT	13

I. INTRODUCTION

The study programme is provided by Kaunas Forestry and Environmental Engineering College (hereinafter - KFEEC). KFEEC performs first level studies in the fields of biomedical and technological sciences. In order to develop research activities and improve the quality of higher education, it cooperates with the Ministry of Education and Science, Ministry of Environment of the Republic of Lithuania, Lithuanian Association of Rural Tourism, national and regional parks, forestry enterprises, the Chamber of Agriculture, Lithuanian and other educational and business institutions, as well as foreign universities, participates in the European Union's Erasmus mobility and NordPlus programs. As part of the European Union's Erasmus program, KFEECHE is a partner of 37 European countries. KFEEC consists of: Faculty of Forestry and Landscape Management; Faculty of Environmental Engineering; Vocational Training Department; Information Centre; Other departments.

At the Kaunas Forestry and Environmental Engineering College of Higher Education, Recreation studies of Organic Farming study branch (D460) within the area of Agricultural studies (D400) in the field of Biomedicine sciences are provided at the Faculty of Forestry and Landscape Management.

The self-assessment group was formed in 2013 and considered all relevant data from the last three years. It was coordinated by Assoc. Prof. Dr. Loreta Semaškiene, who was supported by three staff members, one student representative and one social partner – President of Lithuanian Tourism Association. The self-evaluation report (SER) was completed in December 2013.

The external evaluation by a team of international experts (hereinafter - ET) took place in May 2014. The site-visit to the University was on Friday, the 15th of May. The team leader was Professor Peteris Rivža (Latvia) and the other members were Professor Csaba Forgács (Hungary), Docent Roland Sigvald (Sweden), Gediminas Viškelis and Vytautas Jouzas Petkus. A meeting was held after the site visit to finalise the judgements and the report.

II. PROGRAMME ANALYSIS

1. Programme aims and learning outcomes

The aim of Recreation program is to prepare recreation and tourism specialists of higher education who are able to independently prepare and implement multi-purpose recreational events, providing quality catering services to tourists, to develop infrastructure for rural tourism, to manage aesthetically the living environment, to promote ethnic culture and traditional rural crafts. The objectives of the program are focused on the future graduates' work in tourism services providing enterprises and companies, and developing of own business. The main objective of the program is specified by two sub-goals. The objectives of the program are publicly available in the College webpage (<http://www.kmaik.lt>). On 26 June 2008, by the order No.ISAK-1877/A1-209 of the Ministry of Education and Science of the LR as well as the Ministry of Social and Labour Safety of the LR approved of the Professional Training Standard of Recreation Technologist. The study program has been coordinated with the document.

A serious shortcoming of the program that ET agrees on is the inconsistency of the aims and objectives of the study program with the qualification (Professional Bachelor of Agriculture) and study area of Agriculture and Organic Farming study branch (D460). Also learning outcomes thus clearly defined, are not connected with organic farming and, in general, agriculture. The learning outcomes of the study programme are defined as follows:

“Know assessment methodology of recreational areas and develop programs of rational use of recreational resources, evaluating mutual relationship of the natural and man-made environment. Environmentally and aesthetically form the recreational environment, taking into account the needs of holidaymakers. To prepare and present to the public recreational - educational programs, fostering ethnic traditions. Plan and organize accommodation and catering services, meeting the needs of users. Create and manage a business, making strategic decisions. To identify the key psychological concepts affecting the social, cultural development, the basis of public and legal theory. Customize the general theoretical knowledge to tackle practical issues, think critically and analyse the situation.”(SER, Annex 6).

Program aims and learning outcomes are not well defined, not cleared on publicly accessible College web page or in subject's first lecture. Program aims and learning outcomes considering students responses are directed for starting their own businesses. The name of the program and learning outcomes mislead students due to name “Recreation” which is not relevant to program content and learning outcomes, meanwhile, in Lithuania, there are similar programs named “Recreation and tourism.” Some students claimed to ET that only at the end of the studies they have realized they would not be able to get a job in the national parks, since their professional BA degree is not sufficient for that kind of job. The social partners told that the main goal of the program is to prepare business people in rural recreation area; however, the ET could not hear at the meetings or find out by any other means any success stories of the graduates having done business in this area. In general, program aims and learning outcomes do not meet labor market requirements. During the meeting with social partners, they said they might employ more landscape designers or foresters in the future, however these job positions are little related to the origin of this particular study program. Only one of the graduates who had a meeting with the ET worked in the area directly related to the study program.

As ET revealed during the site visit, subjects' descriptions which also consist of learning outcomes are not made publicly available for all subjects before starting the semester. Social partners have had deep cooperation with the institution, more of them had been asked concerning preparing SER, that is good. However, they also underlined some key issues the ET suggests to be considered as: give deeper knowledge of professional language knowledge for students, more practical work by involving students into projects and some knowledge on how to prepare a business plan which demands strengthening the economic aspects of the curriculum. It is strongly suggested to reconsider the current goals of the study program to prepare future recreation business graduates to be more adequate to labor market needs and be in line with the qualification offered by the College.

Looking at the success rate of graduates on the labor market serious signs appeared. Graduates faced difficulties to get a job on their professional field. This sign has to be carefully analyzed and steps are needed to be made forward in curriculum development in order the output, the graduates, could become more employable on the labour market.

The incompatibility of these learning outcomes to the qualification of the study program, the study area and the curriculum is creating doubts in the realisation of the program and in observation of the defined learning outcomes. The program aims and learning outcomes are compatible with the requirements in recreation, but not in agriculture, thus the study courses are thematically closer to agriculture.

2. Curriculum design

Recreation degree program meets the provisions of „The description of general requirements on degree-awarding of the first cycle and integrated programs of study" approved by the Order No. 2010-04-09 V-501 of the Minister of Education. The length of full-time studies - 3 years (6 semesters), that of part-time studies – 4 years (8 semesters), the courses are spread evenly and there themes do not seem to repeat. But the curriculum of the program is divided between the courses in recreation and the courses in agriculture. As the qualification is in agriculture, the study courses in recreation do not comply with the qualification, but the courses in agriculture do not comply with the learning outcomes. Some of the titles of courses contains spelling mistakes and some, for example, „Game Management Essentials“ are misleading and should be called „Wildlife Management“ or similarly. The practical placements that ET heard about during the visit, is done in the enterprises connected mainly with recreation and not so much with agriculture.

The forms of studies are: lectures, practical and laboratory work, cognitive, training and specialization practices as well as self-study. Individual tasks allow students to evaluate their knowledge and skills tackling different practical situations/problems. Overall the students were satisfied with the quality of studies – the lectures and practical/ laboratory work, especially in the courses where specialised software is used. The College has developed course materials in the virtual learning system Moodle for several courses, these materials are of a good quality.

Professional bachelor studies at the College end by a graduation exam but, according to ET opinion, it is not a sufficient test for the acquired learning outcomes and, the overall quality of the studies could be increased if a final thesis would have been elaborated and defended. Experts also viewed the course papers that were of a low quality and not compatible with the level of studies, most of the papers were describing type and lacked of real economic analysis.

Students were complaining of lack of management subjects during study years, although they have been encouraged to start their own businesses. Students also poorly spoke English, although they have English subject for 6 ECTS in 1st study year and as optional subject in 2nd year. The excess of the scope of some subjects in the study program is not consistent with the type of the studies. It is questionable if the students need so many hours of learning in Geodesy, Dendrology or particularly concentrated subject in Bee keeping or Mushroom growing if the main goal of the program is to prepare businessmen in recreation. It seems to ET, when analyzing the Curriculum, that the scope of the program related to business management and foreign language skills is not sufficient. Recreational business is highly related to foreign tourists and high quality of services, therefore perfect foreign language skills, especially English, has become a must.

Considering the specifics of the program, ET thinks it would be also beneficial to include some study courses in English. The SER does not sufficiently reflect the inclusion of latest

achievements in science and technologies in the content of study courses, so ET finds it a bit difficult to evaluate this.

3. Staff

Since 2002-2003, there are two departments at the Faculty of Forestry and Landscape Management: the Department of Forestry and the Department of Landscape Architecture and Recreation (until 2012 – Landscape Design), which supervise separate study programs. Most of the special education subjects are taught by the lecturers of the Department of Landscape Architecture and Recreation. General subjects are taught by lecturers of the departments of Technical Sciences, Social Sciences and Humanities. Most of the teachers have agricultural background but number of other colleagues with social science education is behind the needs of the curriculum. In total, number of the staff is considered as sufficient for teaching the curriculum, however, qualifications of teachers' needs improvement – ET agrees that social science's field has to be strengthened.

As it is stated in the SER, the number of teachers has increased from 33 in 2008/09 to 41 in 2013/14, 58 % of them having full time position at the Institution and this group of teachers is stable. Visiting lecturers are coming from practice or other universities too. More than half of the teaching staff has practical experience of 3 or more years, it distributes as follows: up to 5 years – 5 lecturers, 6-10 years – 18 lecturers, 11-20 years – 5 lecturers, over 20 years – 14 lecturers, (SER p. 14). Teachers' turnover has been taken place due to different reasons as incompatible working time, maternity or not renewing the contract. The latter has to be slowed down in order to ensure the adequate provision of the program on a solid basis.

As average age of teaching staff is 48 years and 6 of them are already above 71, ET thinks it is a significant factor to concern on this issue in the near future. University should find the ways for this kind of solution.

When it comes to teaching staff mobility, 6 teachers were involved in ERASMUS academic exchange program, 8 teachers went on internship to Writtle College and 5 teachers came from abroad in the analysed period of time. These numbers show that there is a need for making more efforts to reduce the average age of staff on one side and also to become more active in internationalization on the other.

During the analyzed period, teaching staff carried out 73 outsourced works, participated in the execution of projects, conducted scientific research, wrote and published 137 scientific papers, 44 popular science articles and most of their work deals with applied research where students are involved as well and the compensation for student is provided – the latter is considered by ET as an advantage of the program. Concerning pedagogical excellence criteria, feedback is collected from students and, if students evaluation grade on teacher is below 3,5 (in a 1 to 5 scale) then the issue becomes under discussion to find the solution.

As ET noticed during the site visit, teachers' English skills, in general, are weak, causing barriers on making significant steps towards internationalization. ET thinks it could be improved by the faculty creating internal teachers' professional development system.

4. Facilities and learning resources

The premises for studies seem to be adequate both in their size and quality according to SER, also basing on the site visit. The College is working hard to update facilities, carrying out maintenance and repairs, so the quality will probably be improved in the coming years. ET agrees there is enough space in auditoriums and laboratories and also the number of it is adequate for provision of this study programme.

The teaching and learning equipment (laboratory and computer equipment, consumables) in labs and auditoriums are rather good. There also practical works are being held. Different labs have different specialized equipment that is necessary to conduct specific laboratory works, for example: in Botany's laboratory there are microscopes, herbariums and etc, Soil Science's laboratory is equipped with soil sampling and analyses set, soil ph meters and etc. Students have also opportunities to use modern equipment for their practical works, for example, electronic tacheometer NIKON DTM, GPS receivers Explorist 210, Hiper II RTK receiver, cultivator STIHL MM 55, fertilizer spreader Rotomec Hop50 and etc.

There are auditoriums computerized and adapted to engineering drawing, also devoted to information technologies where it's possible to work with general and specialized IT programmes like ArcGis (25 workplaces), GeoMap (40 workplaces), 3Dmax (at 80 workplaces), GIMP (GNU Image Manipulation Program), Adobe Photoshop, Inkscape 0.46, GoogleSketchUp etc. ET would like to note, that there is a good set of specialized software for landscape professionals. Although it was stated in SER (page 19) the students are divided into sub – groups, students mentioned to ET that more support from teachers is needed to use different programs also wanted smaller groups in computer classes.

Students mentioned and were happy of having good access to the Internet, both in classrooms and in dormitory rooms, also quite flexible possibilities to get auditorium for individual work if necessary.

Joined theoretical and practical knowledge is implemented in students' practical placements. It is chosen accordingly their specialization. Students, who have chosen Nature Tourism branch of the program, usually practice in national and regional parks, rural tourism homesteads, involved in the organization of active recreation. Students of the Rural Tourism branch of the program perform practice in rural tourism homesteads in different regions of Lithuania, organic farms (SER, page 20). In fact, there were no complaints from the students' side about the arrangements of students practice.

Although the library aims to complement the funds with the latest information and professional literature both in Lithuanian and in foreign languages (SER, page 20), ET saw a lack of books and literature related to new business start ups, attraction of the financial capital for a new business which is underlined in this study program indeed. All other teaching material (textbooks, periodical publications, databases) seems to be adequate and accessible for the students. In fact, there was one wish from the students' side (what concerns the library services) – to extend the opening hours of both in the morning and in the evening time.

In conclusion, all facilities and learning resources are rather good and ET was happy to hear that some of the course books for e-learning are placed in the MOODLE and that faculty continues develop e-learning by preparing video materials of the lectures in the near future.

5. Study process and student assessment

In general, it seems that the program needs great changes. To start with, it seems that admission requirements are well founded: admission is organized in 3 stages and based on competitive score. By competition state funded places are allocated to the most talented students (SER, page 22). It is also stated in SER, that although less students are studying in higher education institutions in Lithuania, the enrollment to Recreation study program was steadily growing (during the analyzed period). The ratio of students admitted in 2006 – 2013, who have completed the whole course of studies ranged from 36 percent up to 82 percent, this is probably because after improvement in the economic situation, when many students returned from the study leave to pursue studies.

If the organization of the study process ensures an adequate provision of the program or the achievement of the learning outcomes is not fully clear. During the site visit, ET learned that students are lack of motivation during the period of attended subjects. They claimed that some of subjects like IT lectures should be organized in smaller student's groups since they are not able to master the knowledge during the courses. The same was also said about few other lectures too.

To add with, students course work papers are quite poor quality. Reviewing course works, ET could understand the scopes of works only when basing on the course work's title. In mostly course works were no structure: no content, no aim, no objectives, no quotations and lots of grammar mistakes were founded by ET. Also, there were no explanations why it is done or for what purposes. Economic calculations were not founded too. Despite the assessment system is quite clear to the students and they had no questions concerning their marks, serious doubts rose to ET when reviewing these course works. Although, data on feedback is collected regularly, however, it is clear now that it is not efficient enough and does not work on permanent basis. ET learned that discussing quality assurance system by Study Program Committee takes place only once a year. An effective quality assurance system should have indicated the poor quality of student works both in content and structure but no information was submitted about this issue.

Students are involved into research work carried out by the lecturers of the College. The students were involved into the projects like: Preparation of technical project of Vainagai recreational area reconstruction (client Siauliai state forest enterprise, 2011), Inventory of plantations and green spaces in Jonava urban area (customer Jonavos district. Municipality, 2012), Raising of public awareness and education about sustainable forestry development measures in sensitive forests and protected areas on Dainava land pattern. During the meetings, ET heard that there were students involved into these projects and College creates possibilities to participate.

Students also have possibilities to participate in students' mobility programs, but because of language skills and job outside university it seems to ET during the meeting that only few students participated and used this chance. Concerning moving towards internationalization more efforts have to be made to have more incoming students and teachers as well as deepening the international cooperation with partners in general. This is impossible without improving English language skills.

College supports students in academic and social way too. All information needed to students is given via introductory subjects at the each program, at the website, also in different marketing

campaigns like open days' events. The newsletters are sent published in the website on different concerning issues like scholarships, loans, dormitories and etc. ET was also got confirmation that all interested students are provided with dormitories, which are in Girionys campus – very close to the College. On personal, academic, social matters students are consulted by the studies administrators, tutors, professors, heads of departments and administrative personnel.

It seemed to ET, that professional activities of the graduates do not meet the program provider's expectations since ET could not hear success stories at the meeting with the graduates. However, graduates told to ET they were satisfied with the teaching level, in general.

6. Programme management

The highest governing body of academic affairs of the college is the Academic Council and the Committee of Studies while the Department of Landscape Architecture and Recreation responsible for the realization of the study program. The implementation of the Recreation program supervision, quality assessment, improvement and upgrade of plans is initiated by the Recreation Program Committee consisting of 5 members: lecturers of the program, the head of the Department, representatives of employers and students (SER p. 31).

The Quality Assurance issue is in the hand of the Study Program committee and the Department of Landscape Architecture and Recreation. Beside these two units there is one person whose job is dealt with quality assurance. The order of quality assurance of studies is set by the College Quality Assurance Manager, which provides internal education quality management system (SER p. 32). It is the aim of the university to improve the quality of the organization of studies, to meet students' training, staff development and other conditions (SER p. 32). In 2011 the study program was updated according to the new rules. During the carried out analysis such issues as the descriptions of subject programs, detailed contents, residual material: courseworks, laboratory and practical works, essays etc. were evaluated and the Working Group identified findings and suggested for the Program Committee possible solutions concerning the improvement of the structure of programs and as well as the descriptions of the subjects.

Teachers are evaluated in every 5 years for accreditation, and their qualification is subject to investigation when entering the College. Information on study program's quality and quality development is coming from students, teachers and social partners. It is a good practice for getting feedback in a direct way from students. The consultation possibility was offered for students two times a week where they also can raise any problems regarding teaching, lecturer performance and competence, teaching materials etc.

Stakeholders are involved in quality assurance but their voice should be better taken into account as they are directly channel to the university on the labor market needs. The internal quality assurance system exists, however, its measures seemed to ET to be not strong enough to improve the quality of teaching.

Student, who was included in SER group, didn't know what this group is doing and hasn't been familiar with group work. This student was responsible for the issuance and collection of the questionnaire for lecturers and students. Her role was more passive than active as student

representative and no influence were made to improve quality of study program. Capabilities in operational and formal quality assurance procedures are considered only as satisfactory.

The Program management work is based on national and University regulations and provides the needed attention to quality assurance where the manager sets the rules. The role of different bodies on quality assurance is defined and they linked with each other. From students' side it was also mentioned to ET that the study program administration is aware of their requests and responsive. However, ET found that there is a lack of capabilities in the development of new study programs that would find a good balance between labor market demand, graduates' satisfaction in professional career and public needs.

III. RECOMMENDATIONS

1. There is an incompatibility of learning outcomes to the qualification of the study programme. The study area and the curriculum create doubts in realisation of the programme and in observation of the defined learning outcomes.
2. The programme aims and learning outcomes are compatible with the requirements in recreation, but not in agriculture, thus the title of the program has to be changed accordingly. A serious shortcoming of the programme is the inconsistency of the aims and objectives of the study programme with the qualification (Professional Bachelor of Agriculture) and study area of Agriculture and Organic Farming study branch (D460). Also learning outcomes thus clearly defined, are not connected with organic farming and in general agriculture.
3. The English skills of teachers have to be significantly improved in order to meet needs of internationalization.
4. More attention should be paid to social partners needs concerning the skills and knowledge of the graduates.
5. Quality requirements of student works have to be increased by describing the aims of the course work in a clearer way and applying more appropriate methods for analysis of selected topics/areas and use much stronger economics in it.

IV. SUMMARY

Program aims and learning outcomes are not well defined and from students responses they are directed for starting their own businesses. The name of the program and learning outcomes mislead students due to name “Recreation” which is not relevant to program content and learning outcomes.

There is incompatibility of learning outcomes to the qualification of the study programme. The study area and the curriculum are creating doubts in the realisation of the programme and in observation of the defined learning outcomes. The programme aims and learning outcomes are compatible with the requirements in recreation, but not in agriculture, thus the study courses are thematically closer to agriculture. The latter requires changing the title of the program to be in line with learning outcomes.

The weight of management subjects is below the needed level supporting the graduates doing own business in a successful way.

Number of staff is sufficient for teaching the curriculum; however, qualification of teachers needs to be improved especially in the field of social science. English skills of staff in general and in case of students are also weak, meanwhile such study program really needs good language skills, causing barriers on making significant steps towards internationalization both at home and abroad. The pedagogical and practical experience of teachers meets the requirements, and it also has to be added, that facilities available for student are good, in general.

Quality of the students’ works need significant improvement both in content and structure, generally ET found them weak and especially knowledge in economics is really quite poor.

Also, there is a need for improving English language skills of teachers and students in order to meet the needs of internationalization.

During the site visit ET members felt there is a need to increase the quality of student feedbacks, to encourage them to make notes on curriculum, teaching, methods applied more fit to their real future needs.

V. GENERAL ASSESSMENT

The study programme Recreation (state code – 653D46001) at KAUNAS COLLEGE OF FORESTRY AND ENVIRONMENTAL ENGINEERING is given negative evaluation.

Study programme assessment in points by evaluation areas.

No.	Evaluation Area	Evaluation Area in Points*
1.	Programme aims and learning outcomes	1
2.	Curriculum design	2
3.	Staff	3
4.	Material resources	3
5.	Study process and assessment (student admission, study process student support, achievement assessment)	2
6.	Programme management (programme administration, internal quality assurance)	3
	Total:	14

*1 (unsatisfactory) - there are essential shortcomings that must be eliminated;

2 (satisfactory) - meets the established minimum requirements, needs improvement;

3 (good) - the field develops systematically, has distinctive features;

4 (very good) - the field is exceptionally good.

Grupēs vadovas:

Team leader:

Prof. Peteris Rivža

Grupēs nariai:

Team members:

Prof. habil. dr. Csaba Forgács

Doc. Dr. Roland Sigvald

Gediminas Viškelis

Vytautas Juozas Petkus

**KAUNO MIŠKŲ IR APLINKOS INŽINERIJOS KOLEGIJOS PIRMOSIOS PAKOPOS
STUDIJŲ PROGRAMOS REKREACIJA (VALSTYBINIS KODAS – 653D46001)
2014-09-23 EKSPERTINIO VERTINIMO IŠVADOS NR. SV4-470**

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

**KAUNO MIŠKŲ IR APLINKOS INŽINERIJOS KOLEGIJA
STUDIJŲ PROGRAMOS REKREACIJA
(653D46001)**

VERTINIMO IŠVADOS

**EVALUATION REPORT
OF *RECREATION* (653D46001)
STUDY PROGRAMME**

**at KAUNAS COLLEGE OF FORESTRY AND
ENVIRONMENTAL ENGINEERING**

Grupės vadovas:
Team leader:

Prof. Peteris Rivža

Grupės nariai:
Team members:

Prof. habil. dr. Csaba Forgács

Doc. Dr. Roland Sigvald

Gediminas Viškelis

Vytautas Juozas Petkus

Išvados parengtos anglų kalba
Report language - English

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Rekreacija
Valstybinis kodas	653D46001
Studijų sritis	Biomedicinos mokslai
Studijų kryptis	Žemės ūkis
Studijų programos rūšis	Koleginės studijos
Studijų pakopa	Pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (3 m), išstėtinė (4 m)
Studijų programos apimtis kreditais	180 ECTS
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Žemės ūkio profesinis bakalauras
Studijų programos įregistravimo data	2009-07-31, Švietimo ir mokslo ministro įsakymas, Nr. 1-73

INFORMATION ON EVALUATED STUDY PROGRAMME

Title of the study programme	Recreation
State code	653D46001
Study area	Biomedical sciences
Study field	Agriculture
Kind of the study programme	College studies
Study cycle	First
Study mode (length in years)	Full time (3 years), part time (4 years)
Volume of the study programme in credits	180 ECTS
Degree and (or) professional qualifications awarded	Professional Bachelor of Agriculture
Date of registration of the study programme	Order No. 1-73, issued on 31 August 2009

© Studijų kokybės vertinimo centras
The Centre for Quality Assessment in Higher Education

TURINYS

I. ĮVADAS	19
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	19
1. Programos tikslai ir studijų rezultatai	19
2. Programos sandara	21
3. Personalias	22
4. Materialieji ištekliai	23
5. Studijų eiga ir jos vertinimas	24
6. Programos vadyba	25
III. REKOMENDACIJOS	26
IV. SANTRAUKA	27
V. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS	28

I. ĮVADAS

Šią studijų programą vykdo Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija (toliau – KMAIK). KMAIK vykdo pirmosios pakopos (bakaluro) biomedicinos ir technologijos mokslų srities studijas. Siekdama plėtoti mokslo tiriamąją veiklą ir gerinti aukštojo mokslo studijų kokybę ji bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos kaimo turizmo asociacija, nacionaliniais ir regioniniais parkais, miškų urėdijomis, Žemės ūkio rūmais, taip pat su užsienio universitetais, dalyvauja Europos Sąjungos *Erasmus* judumo ir *NordPlus* programose. Vykdydama Europos Sąjungos *Erasmus* judumo programą KMAIK yra 37 šalių partnerė. KMAIK sudaro Miškininkystės ir kraštotvarkos fakultetas, Aplinkos inžinerijos fakultetas, Profesinio mokymo skyrius, Informacinis centras ir kiti padaliniai.

Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijoje Biomedicinos mokslų srities Žemės ūkio studijų krypties (D400) Ekologinio ūkininkavimo studijų krypties šakos (D460) Rekreacijos studijos įgyvendinamos Miškininkystės ir kraštotvarkos fakultete.

2013 m. buvo sudaryta savianalizės grupė, kuri apsvartė visus svarbius pastarųjų trejų metų duomenis. Grupės veiklą koordinavo doc. dr. Loreta Semaškienė, jai padėjo trys personalo nariai, vienas studentų atstovas ir vienas socialinis partneris – Lietuvos kaimo turizmo asociacijos prezidentas. Savianalizės suvestinė (SAS) parengta 2013 m. gruodžio mėn.

2014 m. gegužės mėn. tarptautinių ekspertų grupė (toliau – EG) atliko išorinį vertinimą. Kolegijoje ji lankėsi gegužės 15 d., penktadienį. Grupei vadovavo prof. Peteris Rivža (Latvija), kiti nariai: prof. Csaba Forgács (Vengrija), doc. Roland Sigvald (Švedija), Gediminas Viškelis ir Vytautas Juozas Petkus. Po vizito surengtame susitikime buvo priimti galutiniai įvertinimai ir išvados.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

1. Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai

Studijų programos *Rekreacija* tikslas – parengti aukštąjį išsilavinimą turinčius rekreacijos ir turizmo specialistus, gebančius savarankiškai organizuoti ir įgyvendinti įvairios paskirties rekreacinius renginius, užtikrinti kokybiškas turistų maitinimo paslaugas, kurti kaimo turizmo infrastruktūrą, estetiškai tvarkyti gyvenamąją aplinką, propaguoti etnokultūrą ir tradicinius amatus. Šios programos tikslai orientuojami į būsimą absolventų darbą turizmo paslaugas teikiančiose įstaigose ar įmonėse ir į savo verslo kūrimą. Pagrindinį programos tikslą tiksliai nusako du šalutiniai tikslai. Programos tikslai paskelbti kolegijos interneto svetainėje (<http://www.kmaik.lt>). 2008 m. birželio 26 d. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr. ISAK-1877/A1-209 patvirtintas rekreacijos technologo profesinio rengimo standartas. Ši studijų programa parengta remiantis minėtu dokumentu.

Didelis programos trūkumas, dėl kurio sutaria ekspertai, yra studijų programos tikslų ir uždavinių nesuderinamumas su profesine kvalifikacija (žemės ūkio profesinis bakalauras) ir

Žemės ūkio studijų kryptimi bei Ekologinio ūkininkavimo studijų krypties šaka (D460). Be to, nors ir aiškiai apibrėžti, numatomi studijų rezultatai nėra susiję su ekologiniu ūkininkavimu ir žemės ūkiu apskritai. Šios studijų programos numatomi studijų rezultatai apibūdinti taip:

„Žinoti rekreacinių teritorijų vertinimo metodiką ir parengti rekreacinių išteklių racionalaus naudojimo programas, įvertinant gamtos ir žmogaus sukurtos aplinkos tarpusavio santykį. Ekologiškai ir estetiškai formuoti rekreacinę aplinką, atsižvelgiant į poilsiautojų reikmes. Rengti ir pristatyti visuomenei rekreacines bei edukacines programas, puoselėjant etnines tradicijas. Planuoti ir organizuoti apgyvendinimo bei maitinimo paslaugas, patenkinant vartotojų poreikius. Kurti ir valdyti verslą, priimant strateginius sprendimus. Apibrėžti pagrindines psichologines koncepcijas, įtakojančias visuomenės, kultūros raidą, valstybės ir teisės teorijos pagrindus. Pritaikyti bendrąsias teorines žinias praktiniams klausimams spręsti, kritiškai mąstyti ir analizuoti situaciją.“ (SS, 6 priedas).

Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai nėra aiškiai apibrėžti, nepaaiškinami viešame kolegijos tinklalapyje ar per pirmąsias dalykų paskaitas. Remiantis studentų atsiliepimais, programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai yra nukreipti į savo verslo kūrimą. Programos pavadinimas „Rekreacija“, kadangi nesusijęs su programos turiniu ir numatomais studijų rezultatais, klaidina studentus, nes Lietuvoje įgyvendinamos ir kitos panašios programos pavadinimu „Rekreacija ir turizmas“. Kai kurie studentai ekspertams pareiškė, kad tik baigdami studijas suprato, kad negalės įsidarbinti nacionaliniuose parkuose, nes tokiam darbui profesinio bakalauro laipsnio nepakanka. Socialiniai partneriai teigė, kad pagrindinis šios programos tikslas – rengti verslininkus kaimo rekreacinėms vietovėms, tačiau ekspertams nei per susitikimus, nei kitais būdais neteko išgirsti, kad absolventai sėkmingai užsiimtų verslu šioje srityje. Apskritai ši programa ir numatomi studijų rezultatai neatitinka darbo rinkos reikalavimų. Socialiniai partneriai per susitikimą sakė, kad ateityje jie galėtų įdarbinti daugiau kraštovaizdžio projektuotojų ar miškininkų, tačiau šios darbo vietos mažai susijusios su šios konkrečios studijų programos specializacijomis (*origin*). Tik vienas iš absolventų, su kuriais buvo susitikusi ekspertų grupė, dirbo tiesiogiai su šia studijų programa susijusioje srityje.

Kaip ekspertai išsiaiškino vizito metu, ne visų dalykų aprašai, į kuriuos įeina ir numatomi studijų rezultatai, skelbiami viešai prieš prasidedant semestru. Socialiniai partneriai glaudžiai bendradarbiauja su kolegija; su daugeliu iš jų buvo konsultuotasi rengiant savianalizės suvestinę, ir tai gerai. Kartu jie akcentavo kelias svarbias problemas, kurias ekspertai siūlo apsvaistinti, pavyzdžiui: suteikti studentams daugiau profesinės kalbos žinių ir praktinių įgūdžių, įtraukiant juos į projektus, ir žinių apie tai, kaip rengti verslo planą, o tam reikia sustiprinti programos ekonominius aspektus. Griežtai rekomenduojama persvarstyti dabartinius studijų programos tikslus, kad būsimieji rekreacijos verslo absolventai geriau atitiktų darbo rinkos reikalavimus ir kolegijos teikiamą profesinę kvalifikaciją.

Kilo rimtų abejonių dėl absolventų sėkmingo įsidarbinimo. Absolventams sunku įsidarbinti pagal profesiją. Šią problemą reikia kruopščiai išanalizuoti ir imtis priemonių programai tobulinti, kad kolegijos absolventai taptų paklausesni darbo rinkoje.

Dėl numatomų studijų rezultatų nesuderinamumo su kvalifikacija, kurią suteikia ši studijų programa, su studijų sritimi ir studijų turiniu kyla abejonių dėl programos įgyvendinimo ir

nustatytų studijų tikslų siekimo. Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai atitinka rekreacijos, bet ne žemės ūkio (programų) reikalavimus, taigi studijų dalykų temos artimesnės žemės ūkiui.

2. Programos sandara

Bakalauro laipsnį suteikianti studijų programa *Rekreacija* atitinka Švietimo ir mokslo ministro 2010 m. balandžio 9 d. įsakymu Nr. V-501 patvirtinto „Laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo“ nuostatas. Nuolatinių studijų trukmė yra 3 metai (6 semestrai), iššestinių studijų – 4 metai (8 semestrai), studijų dalykai išdėstyti nuosekliai, panašu, kad jų temos nesikartoja. Tačiau šios programos studijų turinys sudarytas iš rekreacijos krypties ir žemės ūkio krypties dalykų. Kadangi suteikiamas kvalifikacinis žemės ūkio bakalauro laipsnis, rekreacijos srities studijų dalykai šios kvalifikacijos neatitinka, o su žemės ūkiu susiję dalykai neatitinka numatomų studijų rezultatų. Kai kurių dalykų pavadinimuose yra rašybos klaidų, kiti yra klaidinantys, pavyzdžiui, „Medžioklėtyros pagrindai“ reikėtų vadinti „Laukinės gyvūnijos išteklių valdymas“ ar panašiai. Kaip ekspertai sužinojo vizito metu, praktika atliekama įmonėse, labiau susijusiose su rekreacija nei su žemės ūkiu.

Studijų formos yra šios: paskaitos, praktikos ir laboratoriniai darbai, pažintinė, mokomoji ir specializacijos praktika, taip pat ir savarankiškos studijos. Individualios užduotys padeda įvertinti studentų žinias ir gebėjimą veikti įvairiose praktinėse situacijose ir spręsti problemas. Apskritai studentus tenkina studijų kokybė – paskaitos ir praktinis darbas bei darbas laboratorijose, ypač dalykai, kuriuos studijuojant naudojama speciali programinė įranga. Kolegija yra parengusi kelių dalykų studijų medžiagą, skirtą virtualiai mokymosi sistemai *Moodle*, ir ši medžiaga yra kokybiška.

Koleginės profesinio bakalauro studijos baigiamos baigiamuoju egzaminu, tačiau ekspertai mano, kad jo nepakanka įgytiems studijų rezultatams įvertinti, o bendrą studijų kokybę būtų galima pagerinti rašant baigiamuosius darbus ir juos ginant. Be to, ekspertai, patikrinę kursinius darbus, nustatė, kad jie buvo nekokybiški ir neatitiko studijų pakopos: daugelis buvo aprašomojo pobūdžio, trūko tikros ekonominės analizės.

Studentai skundėsi, kad studijų metu dėstoma mažai vadybos dalykų, nors studentai buvo skatinami pradėti savo verslą. Be to, studentai prastai kalba angliškai, nors pirmaisiais studijų metais jiems dėstomas 6 ECTS kreditais vertinamas anglų kalbos dalykas, kuris antraisiais metais yra pasirenkamasis. Pernelyg didelė kai kurių šios studijų programos dalykų apimtis neatitinka studijų rūšies. Abejotina, ar studentams reikia skirti tiek daug valandų Geodezijai, Dendrologijai, ypač koncentruotam Bitininkystės ir grybų auginimo dalykui, kai pagrindinis šios programos tikslas yra rengti rekreacijos srities verslininkus. Nagrinėjant studijų turinį, ekspertų grupei pasirodė, kad šios programos apimtis nėra pakankama, turint omenyje verslo vadybą ir užsienio kalbų įgūdžius. Rekreacinis verslas labai susijęs su užsienio turistais ir kokybiškais paslaugomis, todėl būtina mokytis užsienio kalbų, ypač privalu gerai mokėti anglų kalbą.

Ekspertai mano, kad, atsižvelgiant į šios programos specifiką, būtų naudinga kelis dalykus dėstyti anglų kalba. Savianalizės suvestinėje nepakankamai parodyta, kaip į studijų dalykų turinį įtraukiamos mokslo ir technologijų srities naujovės, todėl ekspertams sunku tai įvertinti.

3. Personalas

Nuo 2002–2003 m. Miškininkystės ir kraštovarkos fakultete veikia dvi katedros – Miškininkystės katedra ir Kraštovaizdžio architektūros ir rekreacijos katedra (iki 2012 m. – Aplinkotvarkos), kurios kuruoja atskiras studijų programas. Daugelį specialiojo lavinimo dalykų dėsto Kraštovaizdžio architektūros ir rekreacijos katedros dėstytojai. Bendruosius dalykus dėsto Techninių mokslų katedros bei Socialinių ir humanitarinių mokslų katedros dėstytojai. Daugelis dėstytojų turi žemės ūkio srities išsilavinimą, tačiau nemažai kitų kolegų, turinčių socialinių mokslų srities išsilavinimą, neatitinka šios programos poreikių. Manoma, kad apskritai dėstytojų šiai programai pakanka, tačiau jų kvalifikaciją reikia tobulinti. Ekspertų grupė pritaria tam, kad reikia stiprinti socialinių mokslų sritį.

Kaip nurodyta savianalizės suvestinėje, dėstytojų skaičius padidėjo nuo 33 2008/2009 mokslo metais iki 41 2013/2014 mokslo metais; iš jų 58 proc. kolegijoje dirba visu etatu ir sudaro nuolatinę dėstytojų grupę. Be to, atvyksta dėstyti praktinį darbą dirbantys specialistai ir kitų universitetų dėstytojai. Daugiau kaip pusė personalo turi 3 metų ir didesnę praktinio darbo patirtį: 5 dėstytojai – 5 metų patirtį, 18 – 6–10 metų, 5 – 11–20 metų, 14 – daugiau kaip 20 metų (SAS, p. 14). Dėstytojų kaita vyksta dėl įvairių priežasčių, pavyzdžiui, nesuderinamo darbo laiko, motinystės atostogų ar sutarties nepratęsimo. Norint užtikrinti, kad ši programa būtų tvari, šią kaitą reikia sumažinti.

Ekspertai mano, kad tai, jog dėstytojų amžiaus vidurkis yra 48 metai ir 6 iš jų yra vyresni nei 71 metų, verčia rimtai susirūpinti dėl netolimos ateities. Kolegija turi ieškoti būdų, kaip išspręsti šią problemą.

Kalbant apie dėstytojų judumą, aptariamuoju laikotarpiu 6 dėstytojai dalyvavo ERASMUS akademinė mainų programoje, 8 – vyko stažuotis į Writtle koledžą, o 5 dėstytojai atvyko iš užsienio. Šie skaičiai rodo, kad, pirma, reikia labiau stengtis mažinti personalo amžiaus vidurkį, antra, aktyviau didinti tarptautiškumą.

Per nagrinėjamąjį laikotarpį dėstytojai atliko 73 užsakomuosius darbus, dalyvavo vykdant projektus, atliko mokslinius tyrimus, parašė ir paskelbė 137 mokslinius darbus, 44 mokslo populiarinimo straipsnius; daugelis jų darbų susiję su taikomaisiais tyrimais, kuriuose dalyvauja ir studentai, be to, jiems atlyginama (ekspertai tai laiko programos privalumu). Kalbant apie pedagoginės kompetencijos kriterijus, iš studentų yra gaunamas grįžtamasis ryšys ir, jei balas, kuriuo studentas įvertino dėstytoją, yra mažesnis nei 3,5 (1–5 balų skalėje), šis klausimas aptariamas, norint rasti sprendimą.

Kaip ekspertai pažymėjo vizito metu, dėstytojų anglų kalbos įgūdžiai iš esmės silpni, ir tai yra kliūtis, trukdanti stiprinti tarptautiškumą. Ekspertai mano, kad šią padėtį būtų galima pagerinti, jei fakultete būtų sukurta vidinė dėstytojų profesinio tobulinimo sistema.

4. Materialieji ištekliai

Remiantis suvestine ir apsilankymais vietoje, atrodo, kad studijoms skirtos patalpos yra tinkamos ir jų pakanka. Kolegija deda daug pastangų materialiesiems ištekliams modernizuoti, remontui, priežiūrai, taigi tikimasi, kad kitais metais jų kokybė pagerės. Ekspertai mano, kad auditorijos ir laboratorijos yra gana erdvios, jų pakanka, kad būtų užtikrintas šios studijų programos įgyvendinimas.

Laboratorijose ir auditorijose naudojama įranga (laboratorinė, kompiuterinė, reikmenys) yra pakankamai gera. Be to, mokymo kabinetuose ir laboratorijose vyksta pratybos. Skirtingose laboratorijose yra specializuota įranga, reikalinga konkrečioms laboratoriniams darbams atlikti, pavyzdžiui, Botanikos laboratorijoje yra mikroskopai, herbariumai ir t. t., Dirvotyros laboratorijoje – dirvožemio mėginių ėmimo ir analizės rinkinys dirvos rūgštingumui (pH-metrai), dirvožemio reakcijai nustatyti ir t. t. Be to, studentai turi galimybę pratybų metu naudotis modernia įranga, pavyzdžiui, elektroniniu tacheometru *NIKON DTM*, GPS imtuvais *Explorist 210*, *Hiper II RTK* imtuvu, kultivatoriumi *STIHL MM 55*, trąšu barstytuvu *Rotomec Hop50* ir t. t.

Yra kompiuterizuotų ir inžineriniam braižymui pritaikytų auditorijų, taip pat informacinėms technologijoms skirtų auditorijų, kuriose įmanoma dirbti bendrosiomis ir specialiosiomis IT programomis, pavyzdžiui, *ArcGis* (25 darbo vietos), *GeoMap* (40 darbo vietų), *3Dmax* (po 80 darbo vietų), *GIMP* (*GNU Image Manipulation Program*), *Adobe Photoshop*, *Inkscape 0,46*, *GoogleSketchUp* ir t. t. Ekspertų grupė pažymi, kad kolegija turi gerą kraštovaizdžio specialistams skirtos specializuotos programinės įrangos rinkinį. Dėl savianalizės suvestinėje (p. 19) nurodyto studentų skirstymo į grupes studentai ekspertams sakė norintys, kad kompiuterių klasėse būtų dirbama mažesnėmis grupėmis ir kad dėstytojais jiems daugiau padėtų naudotis įvairiomis programomis.

Studentai sakė turintys gerą interneto prieigą kabinetuose ir bendrabučiuose ir tuo džiaugiasi, be to, jie turi lanksčią galimybę prireikus naudotis auditorija individualiam darbui.

Atlikdami praktiką studentai sujungia teorines ir praktines žinias. Praktika pasirenkama pagal studento specialybę. Gamtinio turizmo programos šaką pasirinkę studentai praktiką dažniausiai atlieka nacionaliniuose ir regioniniuose parkuose, kaimo turizmo sodybose, organizuojančiose aktyvų poilsį. Kaimo turizmo programos šakos studentai atlieka praktiką įvairiuose Lietuvos regionuose esančiose kaimo turizmo sodybose ir ekologiniuose ūkiuose (SS, p. 20). Iš tikrųjų studentai neturėjo nusiskundimų dėl praktikos organizavimo.

Nors biblioteka siekia papildyti savo fondus naujausia informacine ir profesine (dalykine) literatūra ir lietuvių, ir užsienio kalbomis (SS, p. 20), ekspertai pažymėjo, kad trūksta knygų ir literatūros, susijusios su naujo verslo pradėjimu, finansinio kapitalo pritraukimu naujam verslui, nors tai akcentuojama šioje studijų programoje. Panašu, kad visi kiti metodiniai ištekliai (vadovėliai, periodiniai leidiniai, duomenų bazės) yra pakankami ir studentams prieinami. Vieną pageidavimą (dėl bibliotekos paslaugų) studentai vis dėlto išreiškė – jie norėjo, kad biblioteka pradėtų dirbti ryte anksčiau ir dirbtų vakare ilgiau.

Baigiant reikia pasakyti, kad visi materialieji ištekliai yra gana geri ir kad ekspertų grupei buvo malonu išgirsti, jog kai kurie mokymuisi elektroniniu būdu skirti vadovėliai yra įtraukti į MOODLE ir fakultetas toliau tobulina e. mokymąsi – netrukus parengs paskaitų vaizdo medžiagą.

5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Apskritai atrodo, kad šią programą reikia nemažai keisti. Priėmimo reikalavimai, atrodo, yra pagrįsti: priėmimas vykdomas trimis etapais ir yra pagrįstas konkursiniu balu. Konkurso tvarka valstybės finansuojamos vietos skiriamos gambiausiems studentams (SS, p. 22). Savianalizės suvestinėje dar nurodyta, kad, nors stojančiųjų į Lietuvos aukštąsias mokyklas skaičius mažėja, studijuoti į studijų programą *Rekreacija* (nagrinėjamoju laikotarpiu) priimama vis daugiau studentų. 2006–2013 metais priimtų studentų, baigusių visą kursą, padidėjo nuo 36 iki 80 procentų galbūt dėl to, kad, pagerėjus ekonominei padėčiai, daug studentų grįžo tęsti studijų.

Nėra visiškai aišku, ar studijų proceso organizavimas padeda tinkamai įgyvendinti šią programą ir pasiekti numatomus studijų rezultatus. Vizito metu ekspertų grupė sužinojo, kad studentams trūksta motyvacijos lankyti paskaitas. Jie tvirtino, kad kai kurie dalykai, pavyzdžiui, IT paskaitos, turėtų būti skaitomos mažesnėms studentų grupėms, nes studentams paskaitų metu sunku įsisavinti informaciją. Tas pats buvo pasakyta ir apie dar kelių dalykų paskaitas.

Studentų kursiniai darbai yra gana prastos kokybės. Tikrindami kursinius darbus, ekspertai tik iš kursinio darbo pavadinimo galėjo suprasti darbų sritį. Daugelis kursinių darbų neatitiko struktūros reikalavimų: nei turinio, nei tikslo, nei uždavinių, nei citatų, be to, ekspertai rado daugybę gramatinių klaidų. Nebuvo pagrįsta, kokiais tikslais ir kodėl tai atliekama. Be to, nebuvo pagrįsti ekonominiai skaičiavimai. Nors vertinimo sistema studentams pakankamai aiški, ir klausimų jiems dėl pažymių nekilo, tikrinant minėtus darbus ekspertams dėl to kilo rimtų abejonių. Nors ir tvarkingai renkama grįžtamojo ryšio informacija, dabar jau aišku, kad ši sistema nėra pakankamai veiksminga ar nuolat veikianti. Ekspertų grupė sužinojo, kad Studijų programos komitetas tik kartą per metus aptaria kokybės užtikrinimo sistemą. Jei kokybės užtikrinimo sistema būtų buvusi veiksminga, būtų pastebėta prasta studentų darbų kokybė turinio ir struktūros atžvilgiu, tačiau jokios informacijos šiuo klausimu nepateikta.

Studentai dalyvauja mokslo tiriamajame darbe, kurį atlieka kolegijos dėstytojai. Studentai dalyvavo šiuose projektuose: „Vainagių poilsiavietės rekreacinio sutvarkymo techninio projekto parengimas“ (užsakovas – Šiaulių miškų urėdija, 2011 m.), „Jonavos želdinių ir želdynų inventorizacija Jonavos miesto teritorijoje“ (užsakovas – Jonavos rajono savivaldybė, 2012 m.), Dainavos krašto pavyzdžiu parengta visuomenės informavimo ir švietimo sistema apie darniosios miškininkystės plėtros priemones jautriuose ūkininkavimui miškuose ir saugomose teritorijose. Per susitikimus ekspertų grupė sužinojo, kad studentai buvo įtraukti į šiuos projektus ir kad kolegija suteikia jiems galimybę dalyvauti.

Be to, studentai turi galimybę dalyvauti studentų judumo programose, bet, kaip ekspertams paaiškėjo per susitikimą, dėl (trūkstančių) kalbos įgūdžių ir darbo už kolegijos ribų šia galimybe pasinaudojo ir programoje dalyvavo tik keli studentai. Kalbant apie tarptautiškumo didinimą, reikia pasistengti, kad į kolegiją atvyktų daugiau studentų ir dėstytojų, ir apskritai reikia stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą su partneriais. To padaryti neįmanoma nepatobulinus anglų kalbos įgūdžių.

Kolegija suteikia studentams ne tik akademinę, bet ir socialinę paramą. Visą reikalingą informaciją studentai gauna iš studijų dalyko, kuris skirtas įvadui į studijas ir yra kiekvienoje studijų programoje, taip pat randa kolegijos interneto svetainėje, sužino įvairių rinkodaros kampanijų metu, pavyzdžiui, per atvirų durų dienų renginius. Interneto svetainėje skelbiami informaciniai biuleteniai, kuriuose nurodoma informacija apie stipendijas, paskolas, bendrabučius ir t. t. Ekspertams buvo patvirtinta, kad visi pageidaujantieji aprūpinami bendrabučiais, kurie yra Girionyse, visai arti kolegijos. Asmeniniais, mokslo ir socialiniais klausimais studentus konsultuoja studijų administratoriai, kuratoriai, dėstytojai, katedrų vedėjai ir administracijos darbuotojai.

Ekspertai susidarė nuomonę, kad absolventų profesinė veikla neatitinka šios programos vykdytojų lūkesčių, nes per susitikimus su absolventais ekspertai neišgirdo „sėkmės istorijų“. Tačiau absolventai sakė, kad mokymo lygis apskritai juos tenkina.

6. Programos vadyba

Aukščiausias kolegijos akademinų reikalų valdymo organas yra Akademinė taryba ir jos studijų komitetas; už studijų programos įgyvendinimą (kokybę) atsako Kraštovaizdžio architektūros ir rekreacijos katedra. Šioje katedroje studijų programos *Rekreacija* vykdymą prižiūri, kokybę vertina, tobulinimą ir planų atnaujinimą inicijuoja *Rekreacijos* programos komitetas, kurį sudaro programos (krypties) dėstytojai, katedros vadovas, darbdavių ir studentų atstovai – iš viso 5 nariai (SS, p. 31).

Kokybės užtikrinimo klausimą sprendžia Studijų programos komitetas ir Kraštovaizdžio architektūros ir rekreacijos katedra. Be jų, dar yra asmuo, kurio darbas susijęs su kokybės užtikrinimu. Studijų kokybės užtikrinimo tvarką nustato kolegijos kokybės vadovas, kuriame pateikta vidinės studijų kokybės vadybos sistema (SS, p. 32). Kolegijos tikslas – gerinti studijų organizavimo kokybę, laikytis studentų mokymo, darbuotojų tobulinimo ir kitų reikalavimų (SS, p. 32). 2011 m. ši studijų programa buvo atnaujinta vadovaujantis naujomis taisyklėmis. Atliekant analizę buvo įvertinti, pavyzdžiui, programos dalykų aprašai, turinys, kita medžiaga (kursiniai darbai, laboratoriniai ir praktikos darbai, rašiniai ir t. t.), ir darbo grupė pateikė išvadas bei pasiūlė Programos komitetui galimus sprendimus, kaip patobulinti programų sandarą ir dalykų aprašus.

Dėstytojai kas penkeri metai įvertinami akreditacijos tikslais, be to, priimant į kolegiją nustatoma jų kvalifikacija. Informaciją apie studijų programos kokybę ir jos tobulinimą pateikia studentai, dėstytojai ir socialiniai partneriai. Tiesioginė informacija, gaunama iš studentų, yra geroji patirtis. Studentams suteikta galimybė konsultuotis du kartus per savaitę, ir per šias konsultacijas jie gali nurodyti problemas, susijusias su mokymu, dėstytojų kompetencija, mokomąja medžiaga ir t. t.

Kokybės užtikrinimo procese dalyvauja socialiniai dalininkai, tik į jų nuomonę turėtų būti labiau atsižvelgiama, nes jie gali geriausiai informuoti kolegiją apie darbo rinkos poreikius. Vidinė kokybės užtikrinimo sistema yra sukurta, tik ekspertams pasirodė, kad jos priemonės nepakankamai stiprios, kad galėtų užtikrinti mokymo kokybę.

Į savianalizės suvestinės darbo grupę įtraukta studentė nežinojo, ką ši grupė veikia, nes su grupės darbu nebuvo susipažinusi. Ši studentė buvo atsakinga už dėstytojams ir studentams skirtą klausimyno išsiuntimą bei atsakymų surinkimą. Jos, kaip studentų atstovės, vaidmuo buvo labiau pasyvus nei aktyvus, todėl poveikio šios studijų programos kokybei gerinti nebuvo. Veikla ir reikiamos kokybės užtikrinimo procedūros vertinamos tik patenkinamai.

Vykdamas su šios programos vadyba susijusią veiklą vadovaujama nacionaliniais ir kolegijos reglamentais; remiantis Vadove nustatytais taisyklėmis, kokybei užtikrinti skiriamas būtinas dėmesys. Nustatytos įvairių su kokybės užtikrinimu tarpusavyje susijusių organų funkcijos. Studentai dar minėjo, kad šios studijų programos administracija žino jų reikalavimus ir į juos reagoja. Tačiau ekspertai nustatė, kad nėra pakankamai pajėgumų naujoms studijų programoms rengti, t. y. tokioms programoms, kurios užtikrintų darbo rinkos poreikių, absolventų pasitenkinimo profesine karjera ir visuomenės poreikių pusiausvyrą.

III. REKOMENDACIJOS

1. Numatomi studijų rezultatai neatitinka šios studijų programos profesinės kvalifikacijos. Studijų sritis ir studijų turinys kelia abejonių dėl šios programos įgyvendinimo ir nustatytų studijų rezultatų pasiekimo.
2. Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai atitinka rekreacijos, bet ne žemės ūkio krypties programos reikalavimus, todėl reikėtų pakeisti programos pavadinimą. Didelis šios studijų programos trūkumas yra jos tikslų ir uždavinių neatitikimas suteikiamo kvalifikacinio laipsnio (Žemės ūkio profesinis bakalauras) ir studijų krypties Žemės ūkis bei studijų krypties šakos Ekologinis ūkininkavimas (D460). Be to, studijų rezultatai, nors ir aiškiai apibrėžti, nėra susiję nei su ekologiniu ūkininkavimu, nei su žemės ūkiu apskritai.
3. Dėstytojai turėtų smarkiai patobulinti anglų kalbos įgūdžius, kad atitiktų programos tarptautiškumo reikalavimus.
4. Daugiau dėmesio turėtų būti skiriama socialinių partnerių poreikiams, susijusiems su absolventų gebėjimais ir žiniomis.
5. Reikia didinti studentų darbų kokybės reikalavimus: aiškiau apibūdinti kursinio darbo tikslus, taikyti tinkamesnius pasirinktų temų / sričių analizės metodus ir pateikti daugiau ekonominių skaičiavimų.

IV. SANTRAUKA

Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai nėra gerai apibrėžti, o studentų atsakymai rodo, kad jie yra nukreipti į nuosavo verslo kūrimą. Programos pavadinimas *Rekreacija*, nesusijęs su programos turiniu ir numatomais studijų rezultatais, todėl klaidina studentus.

Numatomi studijų rezultatai nesuderinti su šios studijų programos teikiama profesine kvalifikacija. Studijų sritis ir studijų turinys kelia abejonių dėl šios programos įgyvendinimo ir numatytų studijų rezultatų pasiekimo. Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai atitinka rekreacijos, bet ne žemės ūkio krypties programos reikalavimus, taigi studijų dalykų temos artimesnės žemės ūkiui. Dėl to reikia pakeisti programos pavadinimą ir suderinti jį su numatomais studijų rezultatais.

Su vadyba susijusiems dalykams, t. y. siekiant padėti absolventams sėkmingai kurti savo verslą, skiriama mažiau dėmesio, nei reikia.

Dėstytojų šiai programai pakanka, tačiau jų kvalifikaciją, ypač socialinių mokslų srityje, reikia tobulinti. Ir dėstytojų, ir studentų anglų kalbos įgūdžiai silpni, o įgyvendinant tokio pobūdžio studijų programą būtina gerai mokėti kalbą; priešingu atveju kyla kliūčių norint pastebimai didinti vidinį ir išorinį tarptautiškumą. Dėstytojų pedagoginė ir praktinė patirtis atitinka reikalavimus, materialieji ištekliai, kuriais studentai gali naudotis, iš esmės yra geri.

Studentų darbų kokybę, kiek ji susijusi su turiniu ir struktūra, reikia nemažai tobulinti. Ekspertų grupė iš esmės nustatė, kad jie yra silpni, ypač silpnos studentų ekonomikos žinios.

Dėstytojų ir studentų anglų kalbos žinias reikia tobulinti ir dėl to, kad būtų tenkinamas tarptautiškumo didinimo poreikis.

Vizito metu ekspertų grupė suprato, kad reikia didinti studentų grįžtamojo ryšio kokybę, raginti juos teikti pastabas dėl studijų turinio, dėstymo, taikomų metodų atitikties jų tikriesiems ateities poreikiams.

VI. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijoje vykdoma *Rekreacijos* studijų programa (valstybinis kodas – 653D46001) vertinama **neigiamai**.

Studijų programos įvertinimas balais pagal žemiau pateiktas vertinimo sritis.

Nr.	Vertinimo sritis	Vertinimo sritis balais*
1.	Programos tikslai ir studijų rezultatai	1
2.	Programos sandara	2
3.	Personalas	3
4.	Materialieji ištekliai	3
5.	Studijų eiga ir jos vertinimas	2
6.	Programos vadyba	3
	Iš viso:	14

* 1 - Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2 - Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3 - Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4 - Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas:

Prof. Peteris Rivža

Grupės nariai:

Prof. habil. dr. Csaba Forgács

Grupės nariai:

Doc. Dr. Roland Sigvald

Gediminas Viškelis

Vytautas Juozas Petkus

Paslaugos teikėjas patvirtina, jog yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso¹ 235 straipsnio, numatančio atsakomybę už melagingą ar žinomai neteisingai atliktą vertimą, reikalavimais.

Vertėjos rekvizitai (vardas, pavardė, parašas)